

Länsstyrelsen Skånes
jämsställdhetskonferens

Sjukfrånvaro och betydelse av kön och socioekonomi

Alma Wennemo Lanninger,
Försäkringskassan

Försäkringskassan

Analys av skillnader i nyttjande av sjukförsäkringen

- Tvåårigt regeringsuppdrag om skillnader mellan olika grupper vad gäller sjukpenning och sjukersättning
- Fokus på könsskillnader och betydelsen av socioekonomisk status (mätt som både inkomstnivå, utbildningsnivå och yrke)

Om den svenska sjukförsäkringen

- Sjukförsäkringen ska ge ett ekonomiskt skydd till den som förlorat hela eller delar av sin inkomst på grund av sjukdom eller skada.
- Den består i huvudsak av:

Sjukpenning

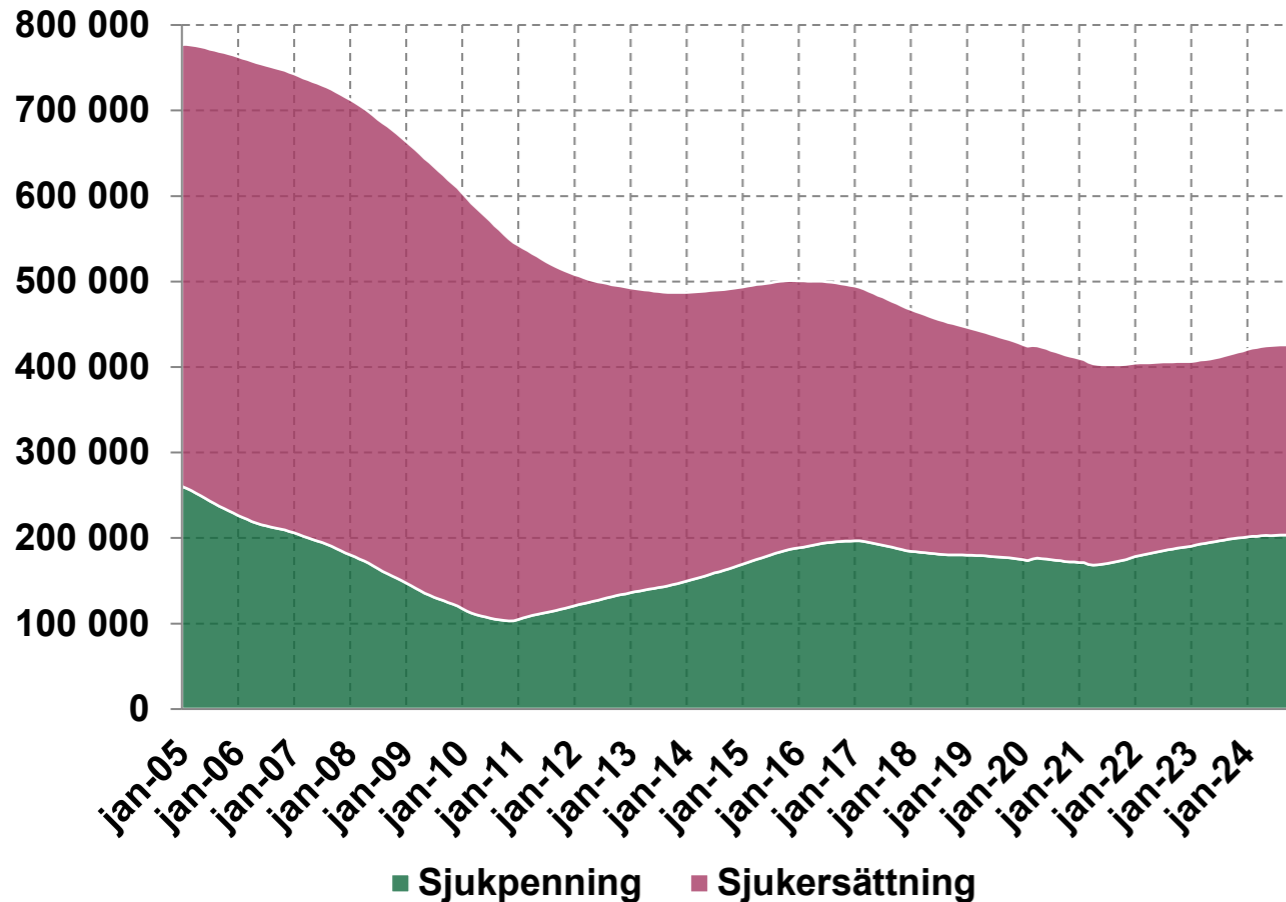
vid tillfälligt nedsatt arbetsförmåga

Sjukersättning

vid stadigvarande nedsatt arbetsförmåga

Antal mottagare har minskat

- Sjukfrånvaron varierar
- Antal mottagare av sjukersättningen har minskat sedan villkoren för ersättningen skärptes 2008.
- Antal pågående sjukfall har varit mer stabilt

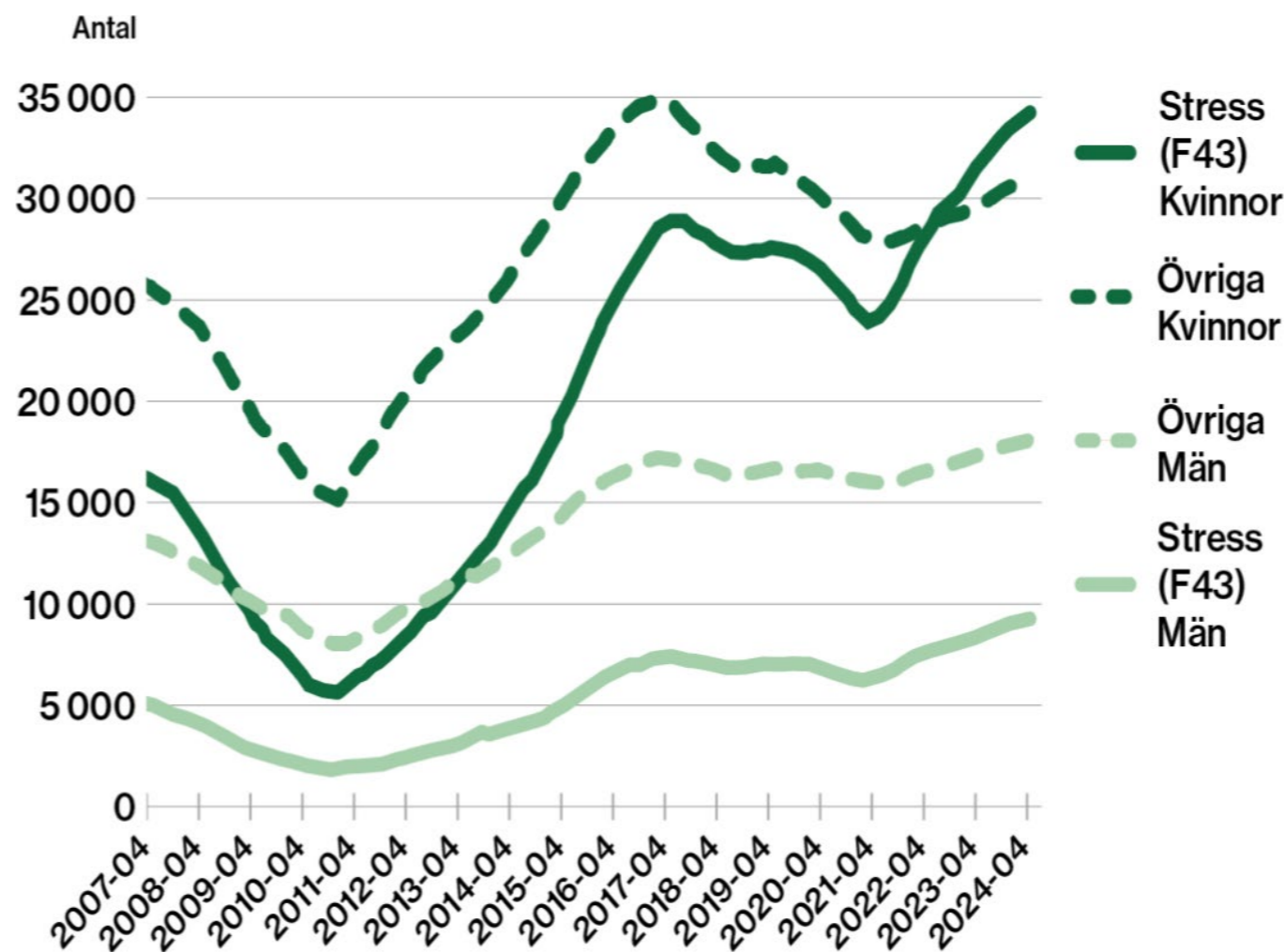

Källa: Försäkringskassan

Fler sjukskrivna för psykisk ohälsa

- Sedan 2014 är de psykiatriska diagnoserna vanligast vid sjukskrivning
- Särskilt stressrelaterad psykisk ohälsa har ökat (F43)
- Psykisk ohälsa står för närmare hälften av alla pågående sjukfall

Pågående sjukfall i psykiatriska diagnoser

12-månaders rullande medelvärden 2007.04-2024.04

Källa: Psykisk ohälsa i dagens arbetsliv. Försäkringskassans lägesrapport 2024:1

Könsskillnader i sjukfrånvaro

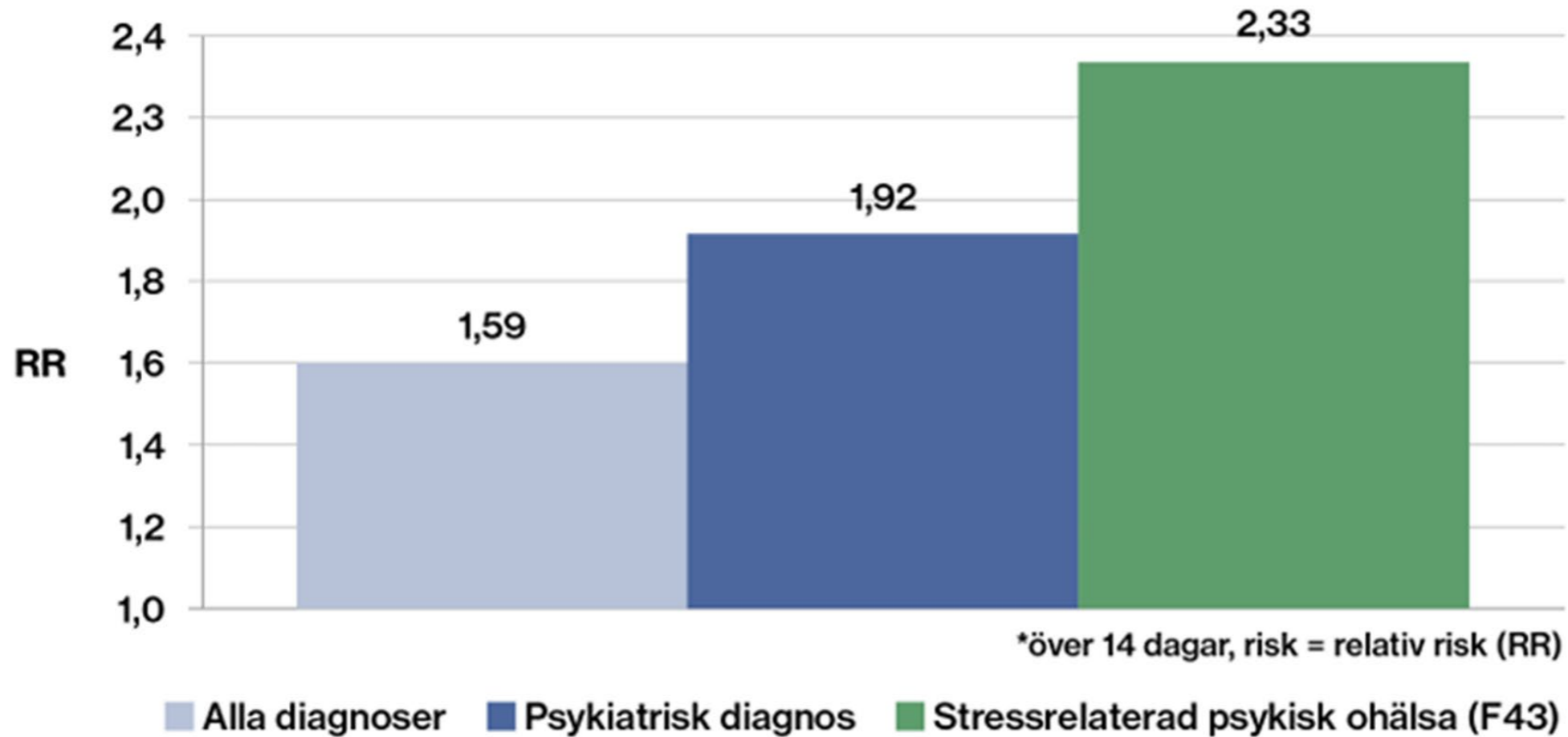
Stora könsskillnader i den svenska sjukförsäkringen

- Fler kvinnor än män blir sjukskrivna.
- Kvinnor står för två tredjedelar av alla pågående sjukfall.
- Kvinnor har en högre nyttjandegrad av sjukpenning inom alla åldersgrupper, yrkesgrupper, utbildningsgrupper och inkomstgrupper.
- 58 procent av mottagarna av sjukersättning är kvinnor

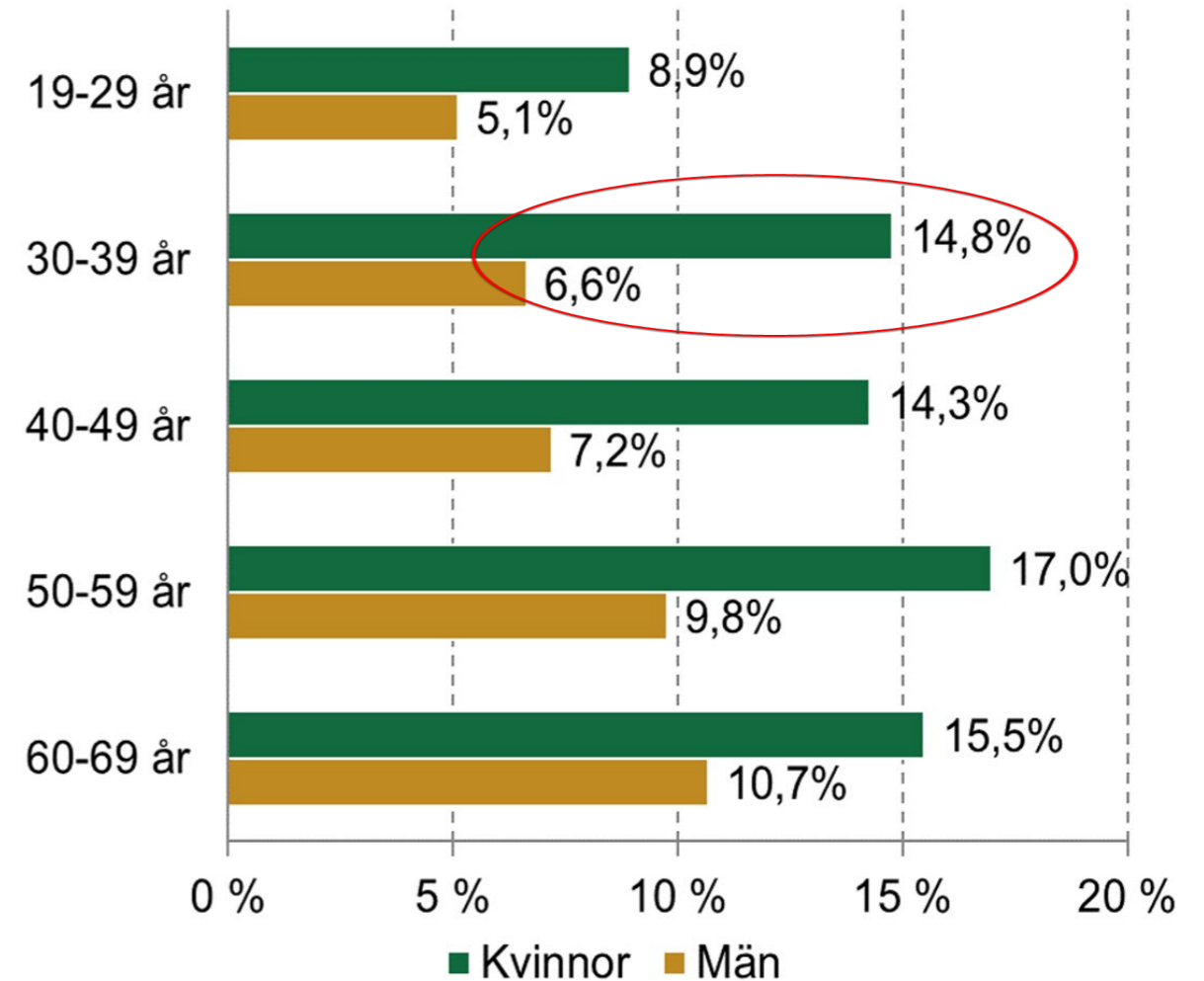
Risk för sjukfall över 14 dagar för kvinnor jämfört med män

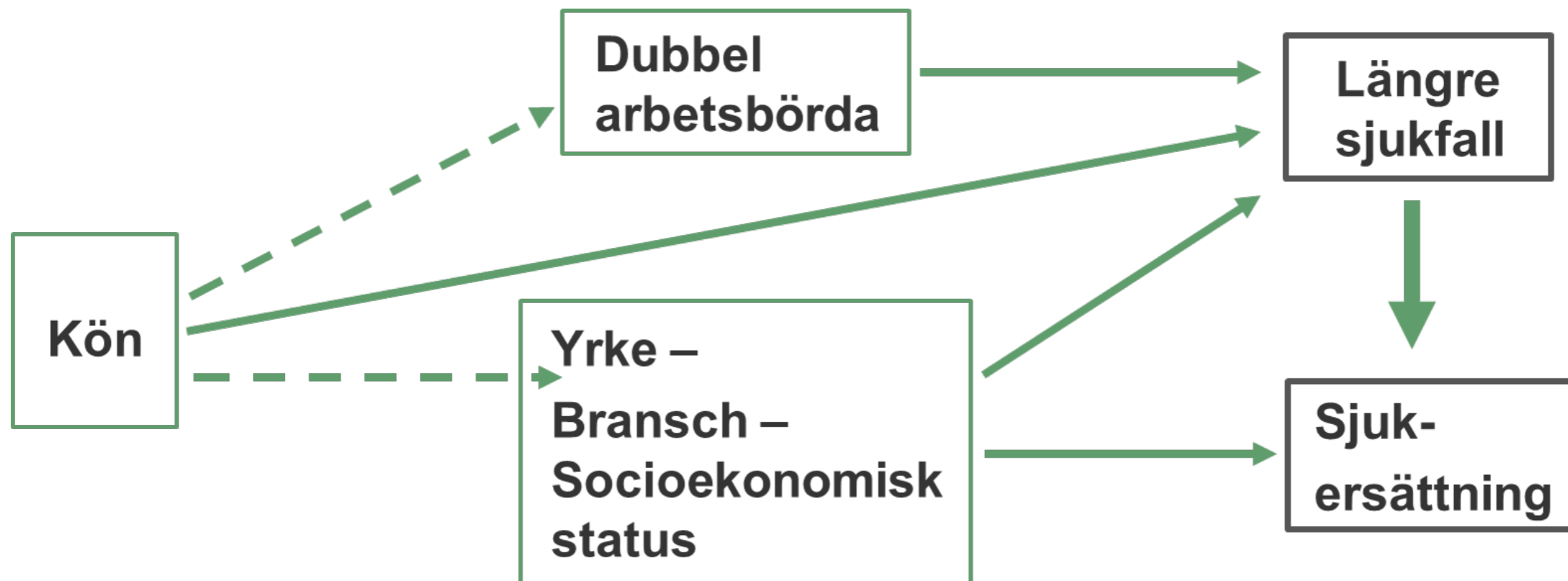
Källa: Psykisk ohälsa i dagens arbetsliv. Försäkringskassans lägesrapport 2024:1

Könsskillnaderna är störst i 30-årsåldern

- Totalt sett var det 14,2 procent av alla sysselsatta kvinnor som någon gång under året hade fått sjukpenning.
- Bland männen var det 7,7 procent.
- Nyttjandet stiger med åldern men för kvinnor stiger det redan i 30-årsåldern

Hur kan vi förklara könsskillnaderna?

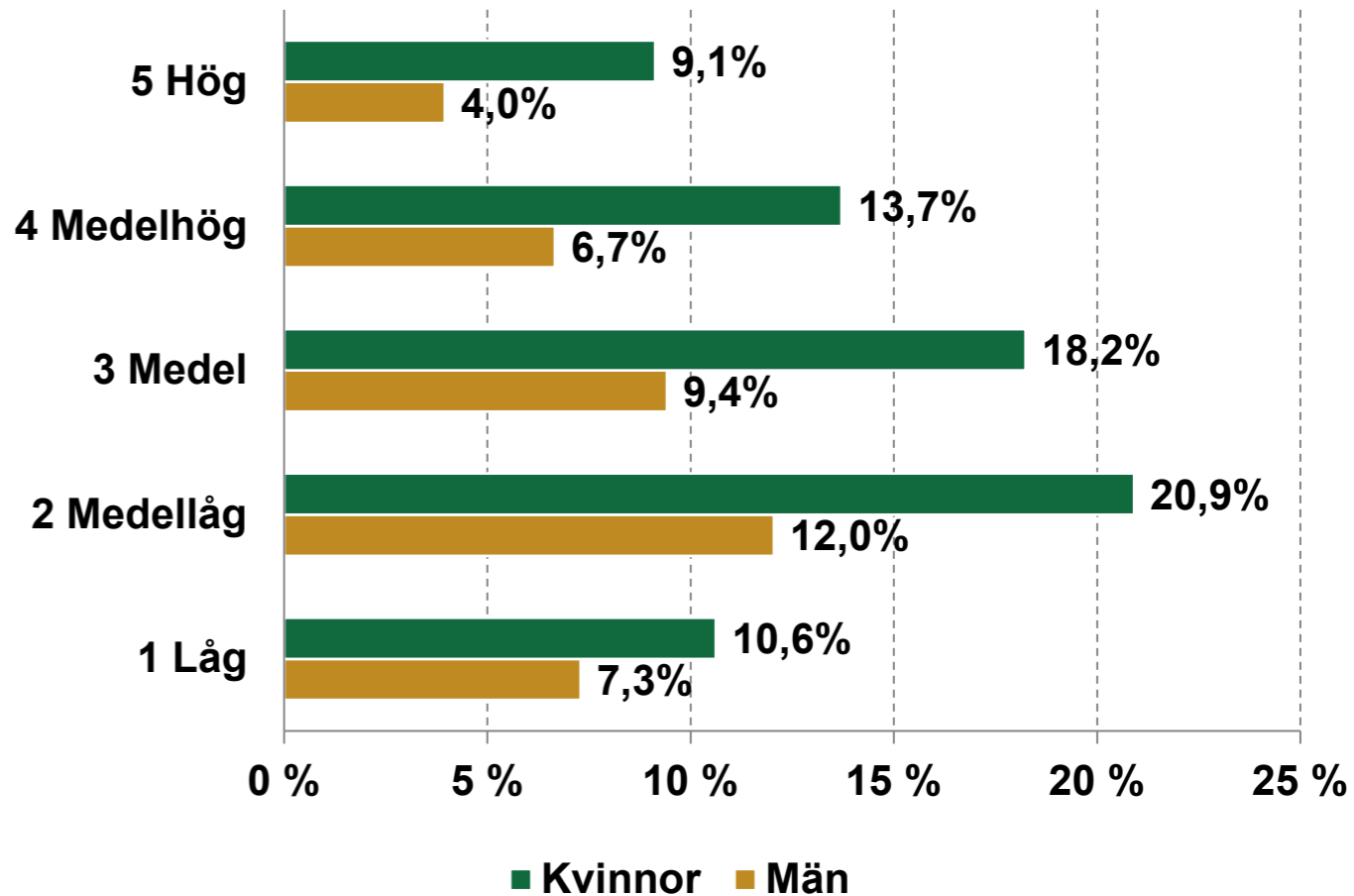
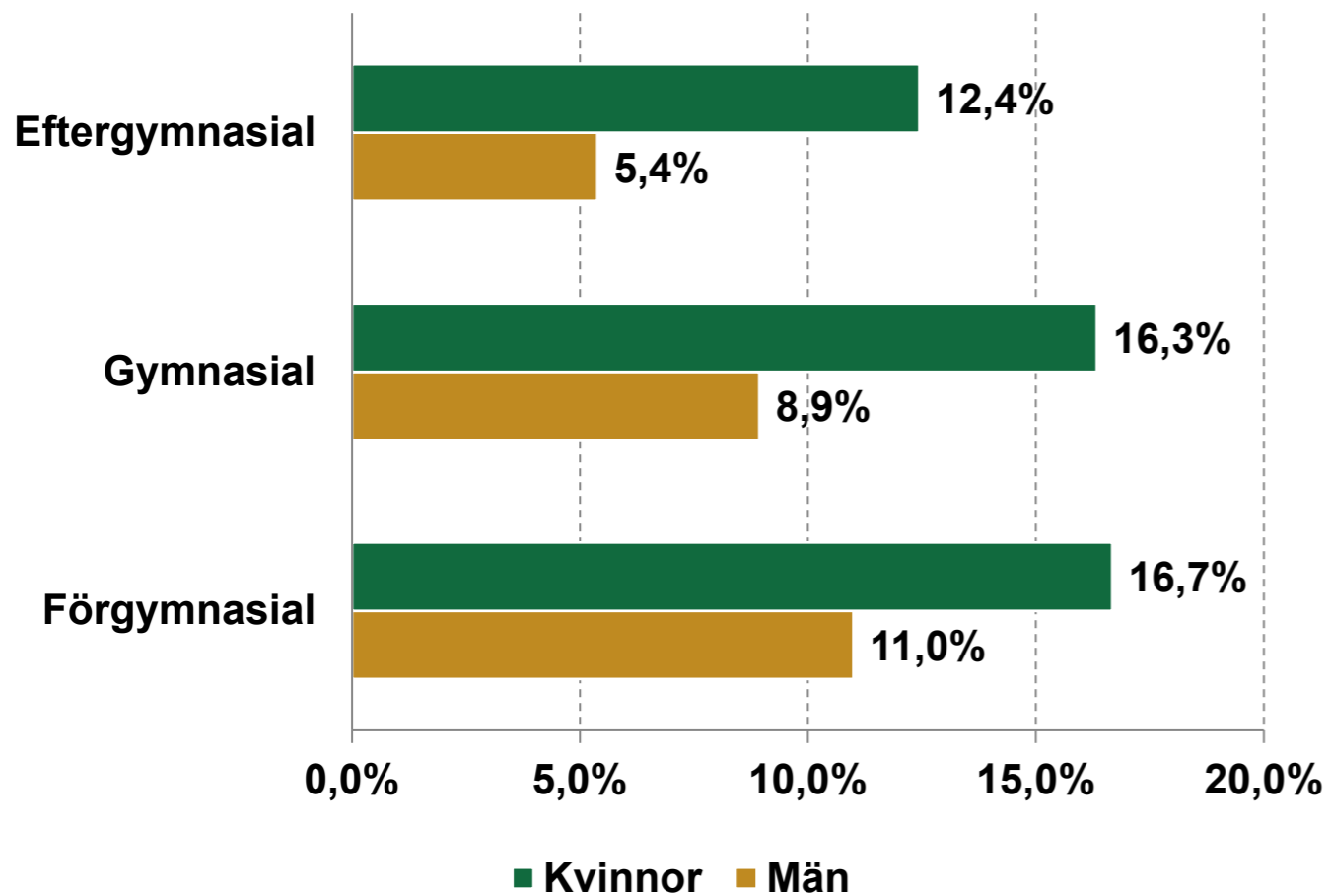
Socioekonomiska skillnader i sjukfrånvaro

Stora skillnader efter utbildnings- och inkomstnivå

- Personer med högre utbildning har ett lägre nyttjande av sjukpenning
- Nyttjandet av sjukpenning lägst bland dem med högst och lägst inkomst
- Sambandet mellan socioekonomi och sjukskrivning något starkare för män

Nyttjandegraden efter utbildnings- och inkomstnivå

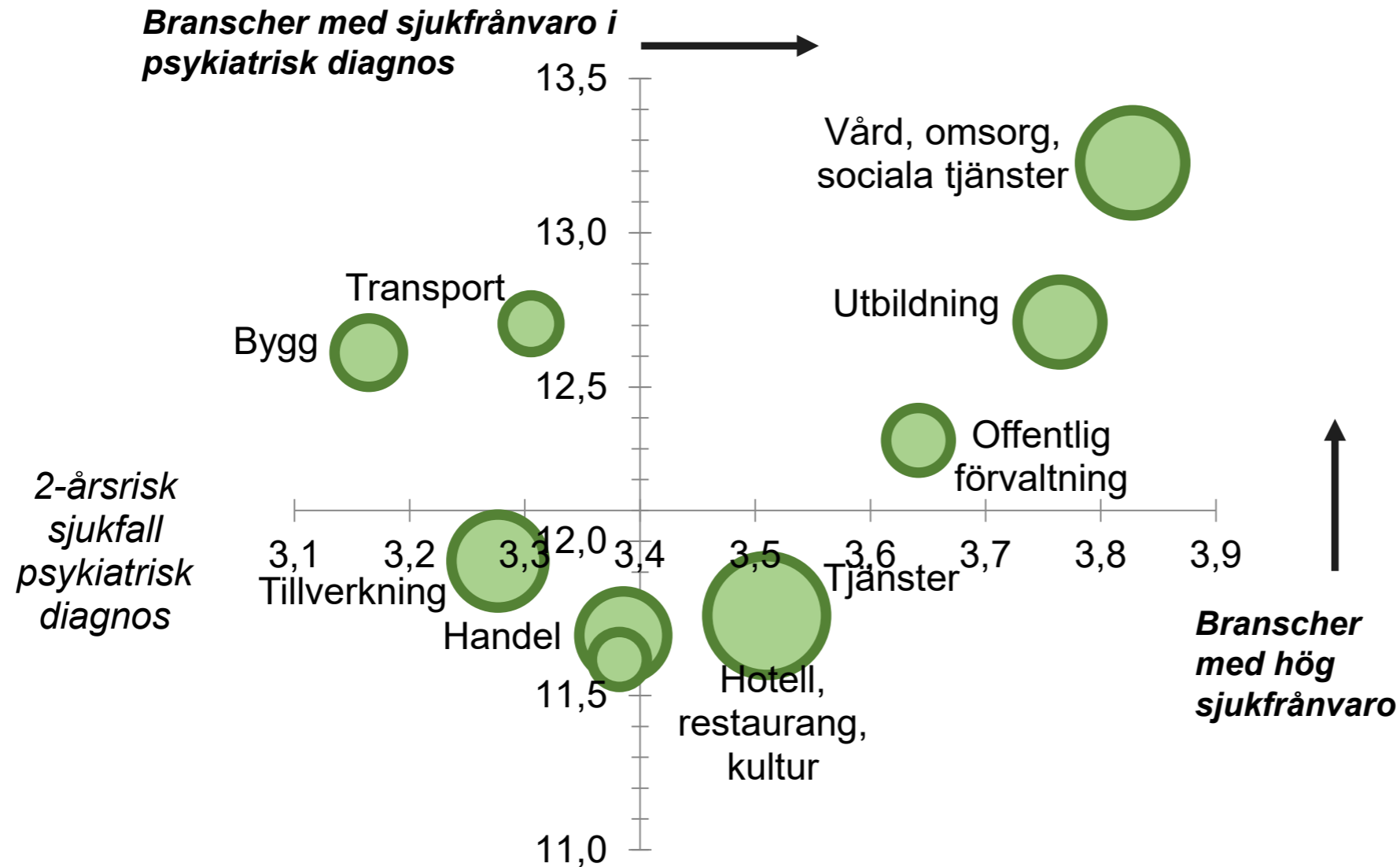

Stora skillnader mellan yrkesgrupper

- Yrke är både ett mått på socioekonomisk status och på den organisatoriska och sociala arbetsmiljön
- Det är lägre risk för sjukfall i tjänstemannayrken och högre risk i yrken med mer manuellt arbete
- Det är lägre risk för sjukfall i mindre företag och högre risk inom kommunal verksamhet
- Vissa branscher sticker ut med högre risk för sjukfall

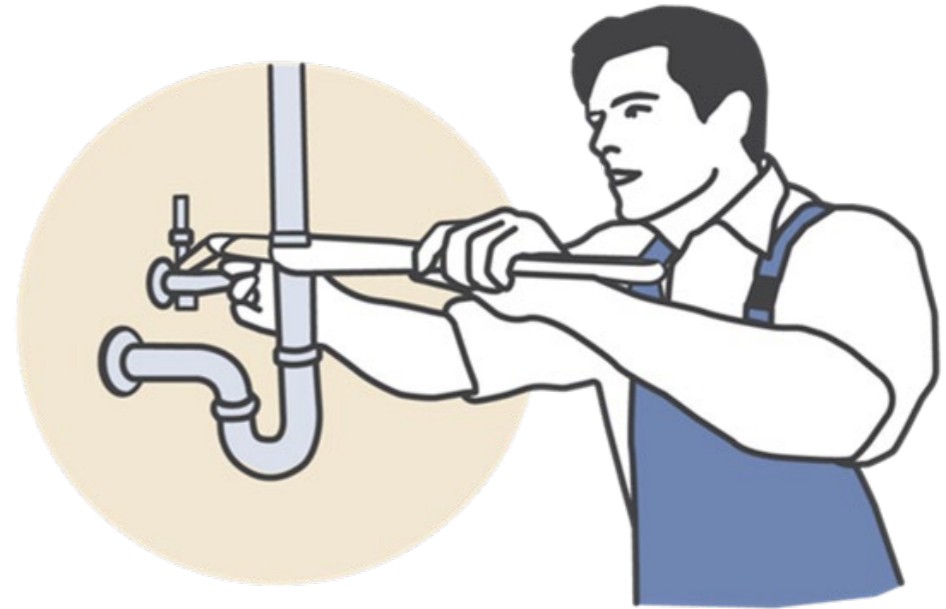
Stora skillnader mellan branscher

Källa: Försäkringskassans Socialförsäkringsrapport 2020:8

Hur kan vi förklara de socioekonomiska skillnaderna?

- Skillnader i livsvillkor och hälsa
- Typ av arbete och arbetsvillkor
- Social och organisatorisk arbetsmiljö

Sammanfattningsvis

Kön och socioekonomi spelar roll

- Kvinnor har betydligt högre risk för att bli sjukskrivna, särskilt för stressrelaterad psykisk ohälsa
- Besvärliga arbetsförhållanden i kvinnodominerade yrken och dubbla arbetsbördor ger stora könsskillnader i sjukfrånvaro
- Sjukfrånvaron skiljer sig mycket åt mellan yrken och branscher
- Behov av förebyggande arbete

Tack!

Försäkringskassan